

Saksdokument

Saksmappenr: 2019/3565
Saksbehandler: John G. Rørnes
Arkivkode: 151

Behandles av:

Utvalg	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Økonomi-, klima- og miljøutvalget	13.11.2019	
Formannskapet	19.11.2019	
Kommunestyret	05.12.2019	
Eldrerådet	11.11.2019	
Råd for funksjonshemmede	25.11.2019	
Utvalg for helse og omsorg	18.11.2019	
Utvalg for oppvekst og kultur	18.11.2019	
Kommunedelsutvalg for Bjarkøy, Sandsøy og Grytøy		
Arbeidsmiljøutvalget	26.11.2019	

VIRKSOMHETSPLAN 2020-2023

Vedlegg:

Vedlegg:

- 1 Fritaksliste eiendomsskatt 2020
- 2 Betalingsregulativ 2020
- 3 Tilskudd/kjøp av tjenester i budsjettet
- 4 Virksomhetsplan 2020-2023 - plandokumentet

- 5 Presentasjon økonomiutvalget 5.november
- 6 Vegliste reasfaltering

Ingress:

Virksomhetsplanen som legges frem til behandling inneholder årsbudsjett og økonomiplan samt målsettinger og premisser for den kommunale tjenesteproduksjonen.

Rådmannens tilråding:

- 1 Harstad kommunes budsjett for budsjettåret 2020 vedtas med:

Driftsbudsjett

Totale inntekter kr. 2 291 190 848,-
Totale utgifter kr. 2 291 190 848,-

Investeringsbudsjett

Investeringsinntekter kr. 63 765 000,-
Totalt investeringsbudsjett kr. 366 353 000,-
Utlån (formidlingslån) inkl. avdrag kr. 54 600 000,-
Inv. i aksjer og andeler samt tilskudd kr. 1 525 000,-
Sum finansieringsbehov kr. 358 713 000,-
Overført fra drift og netto avsetninger kr. 38 525 000,-
Bruk av lån kr. 320 188 000,-
Sum finansiering kr. 358 713 000,-

Med detaljeringsnivå slik det fremgår av
pkt. 2.2 Bevilgningsoversikter drift
pkt. 2.4 Økonomisk oversikt etter art - drift
pkt. 2.5 Bevilgningsoversikt investering

- 2 Harstad kommunes økonomiplan 2020-2023 vedtas med tiltak/saldering iht pkt 2.6
- 3 Kommuneskatten utlignes etter maksimale satser i henhold til Stortingets vedtak.
- 4 Eiendomsskatt utskrives for 2020 jfr eiendomsskattelovens § 2 og 3A.
 - a. Eiendomsskatt utlignes i tråd med:
 - i. kommunestyresak 13/123 (omtaksering fom 2016 og bruk av formuesgrunnlag)
 - ii. kommunestyresak 15/61 (vedtekter)
 - b. Eiendomsskatten skal skrives ut i 2020 med følgende skattesats
 - i. - *Bolig* 3,3 ‰
 - ii. - *Næring* 5,5 ‰
 - c. *Bunnfradrag på kr 250.000, jfr. eiendomsskattelovens § 11, 2.ledd*
 - c Eiendomsskatten forfaller til betaling ca den 20 i hver måned sammen med øvrige kommunale avgifter – jfr eiendomsskattelovens § 10.
 - d Det gis fritak for eiendomsskatt 2020, ihht eiendomsskattelovens § 7, til Gnr og Bnr ihht vedlegg I.
- 5 Avgifter og betalingssatser vedtas i samsvar med "Priser på tjenester", vedlegg II til saken.
- 6 Låneopptak i 2020 vedtas som følger:

Til finansiering av investeringsprosjekt inntil	kr. 60 000 000,-
Til videre utlån (formidlingslån-Husbanken) inntil	kr. 50 000 000,-

Lånene tas opp iht. vedtatt finansstrategi i kommunestyresak 129/2018.
- 7 Det kan tas opp driftskreditt inntil kr. 60 000 000 til vilkår som framgår av inngått hovedbankavtale.
- 8 Administrasjon, komiteer, råd og utvalg pålegges å innrette virksomheten i samsvar med vedtatte budsjett.
- 9 Harstad kommunestyre vedtar at det ved alle enkeltsaker som vedtas i løpet av året skal vises til konkret og realistisk økonomisk inndekning i vedtaket.
- 10 Betalingssats for oppholdstid i barnehage for full plass fastsettes i hht maksimalsats som vedtas i statsbudsjettet.
- 11 Nye søknader om økonomisk støtte fra eksterne aktører iht. punkt 4.20.1.6 i VHP avslås.
- 12 Rådmannen gis fullmakt til fordeling av avsatte midler lønnsoppgjøret etter at forhandlingene er gjennomført, og endelig lønnsbudsjett for de ulike enhetene er avklart.

- 13 Rådmannen gis fullmakt til omfordeling av avsatte midler til seniorpolitiske tiltak mellom enhetene.
- 14 Rådmannen gis fullmakt til budsjettregulere mellom tjenesteområder til fortsatt finansiering av Foyer om nødvendig.

Saksopplysninger

Saksopplysninger

Rådmannen legger frem forslag til saldert årsbudsjett 2020 og økonomiplan 2020-2023. Budsjettet er en videreføring av dagens drift med forslag til nye drifts- og investeringstiltak, samt budsjettsalderinger. Budsjettforslaget er i hovedsak i tråd med vedtatt "Strategi for fortsatt økonomisk balanse i Harstad kommune".

Kap 1 inneholder Rådmannens innledning med oppsummering av salderingsbehov i økonomiplanperioden.

Del I inneholder overordnede rammebetingelser til kommunen, både i forhold til skatt/rammetilskudd, eiendomsskatt, lønns- og prisvekst og finans- og gjeldsforvaltning. Kapitlet inneholder også de obligatoriske økonomiske oversiktene.

Del II inneholder kommuneplanens fokusområder med visjon og hovedmål.

Del III inneholder styringssystem og servicestrategi – resultatmål, nøkkeltall og prognoser og rammebetingelser for de kommunale tjenestene.

Resultatmålene og rammebetingelsene er i hht rådmannen forslag til årsbudsjett 2020 og må således justeres/revideres for endringer som følge av eventuelle endringer i den politiske behandlingen.

Vedlegg I inneholder oversikt over Gnr og Bnr som har fått fritak fra eiendomsskatt.

Vedlegg II inneholder en samlet oversikt over priser på tjenester.

Vedlegg III inneholder oversikt over tilskudd/kjøp av tjenester.

Vurdering

Rådmannen har prioritert å ha fokus på en nøktern drift for på sikt å prøve skape en bærekraftig kommunal drift i hht vedtatt "Strategi for fortsatt økonomisk balanse i Harstad kommune".

I tidsrommet 2012-2014 gjennomførte Harstad kommune store driftsmessige omstillinger. Sammen med høy skattevekst i kommune-Norge la det grunnlaget for gode regnskapsresultater i perioden 2015-2018. Disse er i all hovedsak brukt til å bygge opp disposisjonsfond. Kommunen disposisjonsfond vil ved inngangen til 2019 være på om lag 216 mill. kr., inklusive tildelingen fra havbruksfondet

Nå ser vi oss nødt til å planlegge med bruk av fond for å få budsjettet i balanse. Denne situasjonen kan ikke vedvare over tid og krever tiltak og evne til å prioritere.

Harstad kommunens økonomi kjennetegnes i dag av følgende forhold:

- en svært høy langsiktig gjeld
- høye årlige driftsutgifter knyttet til gjennomførte investeringer (renter, avdrag, betaling på investeringer andre har foretatt)
- høyere driftsutgifter innenfor helse, pleie og omsorg og skole enn sammenlignbare kommuner
- fondsreserver som er om lag på landsgjennomsnittet, men høye i nordnorsk sammenheng. Kommunens høye og akkumulert premieavvik gjør at nivået ideelt sett bør økes ytterligere. Det er viktig at kommunen har tilstrekkelig buffer for å tåle uforutsette kostnader.

Harstad kommunes drift er i ferd med å komme i ubalanse. Utgiftene har de siste årene

vokst mer enn inntektene. Dette skyldes i hovedsak utgifter knyttet til de investeringene som er foretatt de siste 10-12 årene. I en tid hvor rentenivået øker og veksten i frie inntekter avtar, gir dette driftsmessige utfordringer. Driftsbudsjettet for 2019 er saldert med bruk av sparepenger. Dette er også tilfellet for alle årene i virksomhetsplanperioden 2020-2023. Dette til tross for at rådmannen foreslår tiltak som i sum gir driftsmessige besparelser på cirka 18 mill. kr. i 2020, og som har en helårsvirkning på cirka 30 mill. kr fom 2022.

Den største utfordringen er økningen i langsiktig gjeld. Gjelden har økt som følge av et svært høyt investeringsnivå de siste 10-12 årene. Dette har ført til en økning i avdragsutgiftene på mer enn 40 mill. kr., noe som er mer enn en dobling fra 2010 og frem til i dag. Renteutgiftene har i samme periode ikke økt. Dette skyldes at rentenivået har falt i denne perioden, og at kommunen de siste årene har drevet aktiv gjeldsforvaltning. Avhengig av investeringstempoet, vil veksten i avdragsutgiftene de neste 4-6 årene være 25-30 mill. kr. I tillegg vil renteutgiftene øke med cirka 20-25 mill. kr. Totalt altså en økning i rente- og avdragsutgiftene på 45-55 mill. kr. de neste 4-6 årene.

Store ambisjoner møter nå økonomiske realiteter. Nye politiske vedtak om utredninger og prosesser tyder på et ønske om å investere like mye fremover som det er gjort de siste 10-12 årene. Det krever store driftsmessige omstillinger.

Rådmannen foreslår tiltak som i sum bedrer budsjettbalansen med cirka 30 mill. kr. når de får helårsvirkning.

I tillegg er det nødvendig å redusere utgifter eller øke inntekter med ytterligere cirka 30 mill. kr de neste 4-6 årene for å drifte i balanse.

En omstilling av driften i denne størrelsesorden vil gi store konsekvenser i form av strukturendringer, endringer i tjenestetilbudet og bemanningsreduksjoner.

Budsjettet og økonomiplanen legges frem i balanse, men er saldert med bruk av fond. Det er nødvendig siden budsjettet netto driftsresultat er negativt i alle år i planperioden. Dette skyldes at en del engangsutgifter og ekstraordinært veivedlikehold er finansiert ved bruk av fondsmidler. Videre er det tatt høyde for økte rente- og avdragsutgifter og at det er lagt opp til å bygge ned fondene på selvkostområdene.

Rådmannen gjør oppmerksom på kommunelovens økonomibestemmelser om et budsjett i balanse. Dette forutsetter at eventuelle politiske endringer i prioriterings- og salderingsgrep også skal inneholde nødvendig realistisk finansiering.

Det er lagt til grunn regjeringens forslag til statsbudsjett. Rådmannen vil komme tilbake til eventuelle endringer i kommunens rammebetingelser, når forhandlingene om statsbudsjettet er ferdig, i forbindelse med behandling av 1.tertialrapport 2020.

Eventuelle endringer av virksomhetsplanen medfører at det kan bli nødvendig å revidere pkt 1, 2 og 6 i tilrådingen.

Hugo Thode Hansen
Rådmann

John G. Rørnes
Økonomisjef

Dokumentet er godkjent elektronisk og krever ikke signatur.